

eureka

ภูมิสถาปัตย์'ลอยฟ้า'

9

idea

ภูมิสถาปัตย์ 'ลอยฟ้า'

● สาลีณี กับฟ้า

สยามกรีนสกาย สวนลอยฟ้าที่ใหญ่ที่สุดของไทยด้วยขนาดพื้นที่ 1,000 ตารางเมตรบนชั้น 7 หรือชั้นบนสุดของสยามสแควร์วัน ได้รับการออกแบบตามหลักภูมิสถาปัตย์กรรมควบคู่กับแนวคิดวิถีการเกษตรคนเมือง ผลผลิตจากแปลงปลูกจึงรับประทานได้จริง ถูกวางบทบาทให้เป็นทั้งแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของคนเมืองกรุง

สวนลอยฟ้าแห่งนี้บริหารงานโดย สำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้รับการจัดอันดับเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอันดับ 40 ของโลก และนับเป็นอันดับที่ 1 ในเอเชีย โดยเกณฑ์การจัดอันดับไม่ได้วัดจากปริมาณพื้นที่สีเขียว แต่ยังรวมถึงนโยบายที่มุ่งแก้ปัญหาโลกร้อน การลดการใช้พลังงาน รวมทั้งการมีพื้นที่เปิดโล่ง

มหาวิทยาลัยสีเขียว

กชกร วราอาคม ภูมิสถาปนิกประจำโครงการ กล่าวว่า คอนเซ็ปต์ของสวนลอยฟ้าแห่งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ เน้นการเรียนรู้ ชูวิถีเกษตร และสร้างเครือข่ายสังคม

การเรียนรู้ หมายถึง การให้ความรู้ด้านการเกษตรก้าวหน้า การจัดการภูมิทัศน์ นิเวศเมือง กระบวนการผลิตอาหารปลอดภัย ส่วนการชูวิถีเกษตร หมายถึง การนำวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นของเกษตรกรไทย มาให้คนเมืองได้สัมผัส การจัดสรรพื้นที่เน้นการใช้แนวคิดการจัดการตนเองอย่างครบวงจร และสร้างเครือข่ายสังคม เป็นแหล่งพบปะผู้คนรักเกษตร สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติ

นอกจากการสร้างเครือข่ายทางสังคมสีเขียวแล้ว ยังสอดแทรกเรื่องของการใช้พลังงานหมุนเวียนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์และการจัดการขยะ ด้วยแนวคิดให้ร้านค้ามีส่วนร่วมในการส่งต่อขยะอินทรีย์เพื่อมาทำปุ๋ยใช้ในบริเวณสวนหลังคา

พื้นที่จัดแสดงแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ แปลงเกษตรก้าวหน้า แปลงพืชนานาพันธุ์และแปลงสวนสวยปลูกง่ายซึ่งไม่ต้องการการดูแลรักษา

พื้นที่ส่วนแรกหรือแปลงเกษตรก้าวหน้ามีขนาดใหญ่ที่สุด จัดแสดงนวัตกรรมการเพาะปลูกด้วยระบบแสงอาทิตย์ ห้องสาธิตและผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากขยะร้านค้า การเพาะปลูกพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งพันธุ์ไม้สวยงาม

พืชสมุนไพร พืชผักสวนครัวและข้าวไร่

ความยากของสวนกลางกรุงคือ พื้นที่ต่างระดับ ทำให้ต้องประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทยจากนาขั้นบันไดและการปลูกพืชร่องสวน ต้องสร้างระบบที่เหมาะสมกับการปลูกพืช ในขณะที่ความลาดเอียงของพื้นที่ทำให้ต้องออกแบบแนวหินกันดินสไลด์ รวมถึงการออกแบบพืช จะทำเป็นแผนรายปีกับพืช 3 แบบหลักคือ ข้าว สมุนไพร และผัก ขึ้นอยู่กับฤดูกาล เทศกาล และการเรียนรู้

ที่สำคัญ สยามกรีนสกายต้องรับมือกับสภาวะแวดล้อม

ของเมือง ที่มีทั้งมลพิษ ร่มเงาจากอาคารข้างเคียง ทำให้การออกแบบภูมิสถาปัตย์ต้องใช้หลายศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็น วิศวกรรมศาสตร์ พฤกษศาสตร์ และสถาปัตยกรรมผสมผสานกัน นอกจากนี้ยังมี Plant Adoption ให้ร้านอาหารในสยามสแควร์วันมาจองแปลงปลูกพืชผักที่ต้องการ เมื่อผักพร้อมก็จะจัดส่งให้ร้านไปใช้ได้เลย ซึ่งตอนนี้มีผู้สนใจสอบถามมาแล้ว

: ดาดฟ้าต้านโลกร้อน

นายบุญส่ง ศรีสว่างเนตร ผู้อำนวยการสำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพิ่มเติมว่า สยามกรีนสกายเป็นสวนลอยฟ้าที่มีความสมบูรณ์ที่สุด ทั้งด้านทัศนียภาพ ศิลปะ ภูมิสถาปัตย์, ด้านการศึกษาเป็นห้องเรียนธรรมชาติที่เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้มาศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ การเลี้ยงดู การจัดการ

ที่สำคัญที่สุดคือด้านสิ่งแวดล้อม โดยเป็นแหล่งรองรับน้ำที่สำคัญของพื้นที่ ช่วยให้เกิดการชะลอการไหลของน้ำเมื่อเกิดฝนตก ขณะเดียวกันก็เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำของพื้นที่ได้ดีขึ้น รวมทั้งลดอุณหภูมิความร้อนภายในอาคาร 3-4 องศาเซลเซียส และลดอุณหภูมิภายนอกในบริเวณพื้นที่สีเขียวลงได้มากถึง 7 องศาเซลเซียส ส่งผลให้ประหยัดค่าไฟต่อปีได้มากถึง 2,000 บาทต่อการปลูก 1 ตารางเมตร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้งบลงทุนกว่า 8 หลักในการเนรมิตดาดฟ้าสยามสแควร์วันให้เป็นสวนเกษตรลอยฟ้า และคาดว่าจะสร้างรายได้เลี้ยงตัวเองได้ภายใน 3 ปี